

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poșta și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada
Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se împoază.

Un număr costă 5 crețeri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”.

WEKERLE

și

chestia naționalităților.

De oare-când agenții firmei Haas et Deutsch au trimbitat cu multă stăruință, că ministrul Wekerle va desvolta în Baia-mare un vast program al viitorului, după-ace programul cu care guvernul se-a venit la putere, adică politica bisericească, este deja realizat.

Astăzi știm deja în liniamente generale, ce a spus premierul nostru înaintea alegătorilor săi. Asupra spuselor sale nu vom vorbi astăzi ultimul cuvânt, ci vom aștepta să ne sosească textul autentic al discursului. Deja de pe acum însă, pe baza raportului telegrafic ce am primit ieri, putem să constatăm hotărât, că nu găsim în enunțările ministeriale programul vast ce organele sale de reclamă 'l-au gădăuit.

Despre trei lucruri importante a vorbit cu deosebire dl Dr. Wekerle: Despre reformele bisericești, despre reforma administrativă și despre chestia naționalităților.

Relativ la reformele bisericești, impresia ce am câștigat din enunțările primului-ministru este, că nici în punctul acesta nu au avut dreptate oficiile guvernamentale. Prim-ministrul însuși constată, că nu e sigur de soarta finală a reformelor sale păgânești, el singur prevede că mai întâmpină greutăți, și tot ce poate face este, că sprează în bunăvoința casei magnaților și în înțelepciunea și patriotismul factorilor normativi.

Va să zică în această privință nu sântem mai dumeriți după discursul ministerial de cum am fost înainte.

Dar' și mai puțin dumeriți în privința reformei administrative. Despre această reformă dl Wekerle ne spune numai, că ea va domina în viitor, va să zică se ferește cu premeditare a pune în vedere apropiată ei realizare. Dar' reforma administrativă „dominează” demult, de pe timpul guvernului Szapáry, și cu toate acestea nici cu un pas nu ne-am apropiat de realizarea ei și nu sânt șanse

ca ne vom apropia nici în viitorul mai apropiat.

Nici în privința direcției și a conținutului acestei reforme dl Wekerle nu ni-a spus nimic ce nu am ști deja demult. Funcționari de stat și autonomie locală: eată tot ce este până acuma gata. Dar' atâta ne-a spus contele Szapáry de la 1890.

Cu alte cuvinte stăm foarte rău cu programul de reforme al guvernului. Nimic nou, nimic isprăvit și urmărit în deplină conștiință. Ca și-când guvernul cunoscându-și situația șubredă, nici nu s'ar mai gândi să întreprindă ceva serios. Această impresie ni-au produs-o spuselile ministeriale, în locul vastului program ce am așteptat.

Venim la chestia naționalităților. Și în punctul acesta domnul Wekerle ne-a lăsat cât se poate de nedumeriți. Și tot ce ni-a spus pozitiv este, că guvernul peste tot n'are nici un program relativ la chestia naționalităților.

Să comparăm numai discursul domnului Hieronymi dela Cojocna cu al domnului Wekerle dela Baia-mare, și numai decât ne vom convinge, că fiecare dintre membrii guvernului au alte păreri despre această gravă și acută chestie în viața statului maghiar. Ear' unde unitate de păreri nu există, cum poate fi vorba de un program de acțiune?

Dl Hieronymi tot a mai desvoltat o spuză de program, dar' șeful său și al guvernului nici o vorbă nu a amintit de promisiunile ministrului de interne.

Tot programul de naționalități al premierului se pare a fi resumat în frasa, că el în general nu recunoaște chestia naționalităților. Foarte înțeleaptă frază! Dl Wekerle a invățat-o dela înaintașul său Tisza, va să zică nu are nici măcar meritul de a o fi inventat-o singur.

Era absurdă fraza aceasta chiar și pe timpul lui Tisza, dar' astăzi, când chestia naționalităților alcătuiește cel mai actual obiect de discuție, nu numai în țară, ci în Europa întreagă, ea este puerilă, ba chiar ridicolă!

Și cu toate aceste al program nu are dl Wekerle. Căci ceea-ce spune despre pedepsirea celor-ce nu se supun; despre mijloacele polițenești și manauarea dreptului de intrunire, nu ni-se pare a fi un program pentru viitor, ci mai mult o legitimare a procedurii ce a aplicat în trecut față cu mișcarea naționalităților și în special a Românilor.

Încolo tot ce a spus dl Wekerle despre chestia naționalităților sânt vorbe

goale. Căci nu poate fi considerată ea program de guvernare enunțată, că statul trebuie să aplice legile sale într-o formă față cu toți cetățenii. Această enunțare, care, se înțelege, cu nimic nu va promova chestia, are cel mult meritul de a fi o mărturisire, că până acum statul nu a purces așa.

Ea însă mai conține și o contradicție prețioasă cu celelalte enunțări ale ministrului. Căci unde poate fi vorba de aplicarea uniformă a legilor, când ministrul-president într'un răsuflet cu aceasta ne vorbește de măsurii polițenești și de „manauarea”, adică detragerea dreptului de intrunire pentru naționalități.

Repetăm, că guvernul Ungariei n'are nici un program în chestia naționalităților. Și mai mult ca în celelalte chestii mari ale statului, el în aceasta oarbeacă fără plan, fără direcție, și fără de a cunoaște măcar chestia.

Programul lui Hieronymi este ca și desavuat prin Wekerle, care la rândul său n'a știut să pună altul în loc.

Încă o dovadă deci, că absolut nici un preț nu putem pune pe svornurile și asigurările, că actualul guvern ar voi în adevăr și ar pute să rezolve chestia naționalităților, sau să-i împace pe Români sau câte s'au mai vorbit și scris în timpul din urmă de felul acesta.

O foaie ovrească despre chestiunea română. Ziarul „Neue Freie Presse” dela 4 August publică despre chestiunea română un prim-articol, din care reproducem următorul pasagiu caracteristic: „Deși însă originea caracterului acut ce 'l-a luat chestiunea română trebuie căutată în afară de granițele monarhiei, totuși nu se poate nega, că și din parte maghiară s'a întâmplat câte ceva pentru a înăspri în mod superfluu situația. În prima linie ne gândim la procesul mult discutat al Memorandumului, și nu facem secret din convingerea noastră, că noi nu ținem de o inspirație norocoasă pornirea și judecarea acestui proces. Înțelegem, că modul cum s'a făcut acest Memorandum și cum au voit să-l prezente Monarhului, a produs în Ungaria o oare-care agitație. Aceasta se pare a fi o formală conjurație în contra statului maghiar și a constituției sale, la care, afară de conducătorii din Ungaria ai Românilor, au participat Cehii - tinerii și Slovenii, antisemiții și magnați clericali austriaci, ba chiar și trimiși ai partidului „Junker-ilor” din Prusia. Într-aceea Români au fost trimiși at'nci acasă fără a fi isprăvit ceva, și cu atâta s'ar fi putut lăsa să se termine treaba, în loc ca prin un proces să se arunce uleiul pe foc și conducătorii miș-

cării să se facă martiri. Procesele de presă în Ungaria sânt prea rari, decât să putem presupune, că un proces de asemenea importanță și cu consecințele procesului Memorandumului s'ar fi pornit din inițiativa unui simplu procuror. Ori-cine însă a rostit în cazul acesta cuvântul hotărâtor, acela, într-o chestiune din spinoasă, care nu se poate aborda în mod destul de precaut, a dat mai mult loc influenței unui temperament pătimăș și tacticii momentane parlamentare decât considerațiilor prudente politice și rezonului de stat. Acest proces și rezultatul lui numai a înverșunat, dar' nu a spăriaț, și fiindcă nu 'și-a ajuns scopul și nu 'și-l-a putut ajunge, el e o eroare politică. — Încep dar' și Ovreei a înțelege!

Rectificare ministerială.

Oficiul „Pol. Corr.” publică niște „interpretări autentice” asupra discursului ministrului Hieronymi rostit în Cojocna. Din aceste interpretări rees anumite „rectificări”, pe care ministrul le-a sflat de lipsă să le facă în interesul bune sale reputații.

Eată rectificările:

Ceea-ce privește eventuala proporționare a dreptului electoral pentru Ungaria și Ardeal e de însemnat, că miserile actuale legi nu vatămă numai pe Români și nici nu sânt gravamine ale Românilor, pentru-că legea electorală vatămă mai mult pe Maghiarii din Alföld, ca pe Români. Ear' plângerile pe care le pronunță în continuu agitatorii valahi, că pe Români îi desconsideră cu totul la acordarea posturilor în oficii publice — sânt lipsite de orice basă. Nici în descrierea stărilor administrative din Ardeal nu au dreptate agitatorii, căci acolo în serviciile administrației stau puteri probate, care totdeauna au fost la înălțimea chemării! (de polițai — Redacțiunea.)

În înțelegem pe dl Hieronymi, ba 'l-am înțeles încă înainte aceste rectificări, deja atunci când 'și-a pronunțat discursul din Cojocna...

Presă italiană despre noi. Eară am primit o mulțime de ziare italiene, care se ocupă cu chestia Românilor din Ungaria. Astfel „Il paese” din Napoli publică în nrul său dela 1 August o lungă corespondență, în care cu deplină orientare este expusă călătoria ministrului Hieronymi și peste tot situația noastră politică. „La Lega Lombarda” din Milano raportează în mod favorabil pentru noi despre arrestarea comitetului național, deodată cu citatul „Il paese”, cu „Gazeta di Venezia” cu „La Riforma” din Roma, cu „Arena” din Verona, „La Sveglia” din Parma, „Il Restodel

Un oraș mare, murdar, în mijlocul unei câmpii imense, cu o climă nesănătoasă: vara căldură de te prăjește, iarna vifor, ca prin Rusia, eată Seghedinul, locul de exil al Românelor.

Aici stă astăzi conducătorul atâtor frumose și istorice lupte naționale, Dr. Rațiu: aici fala și iubirea noastră, Dr. Lucațiu, aici Coroianu.

Ieri după amezii 'i-am putut vedea numai dela fereastră. Abia dlui Dr. Rațiu 'i-am putut stringe mâna printre gratiile porții mari (de fer). Sosisem 'la temnița la orele 5, când tocmai se sftșese vizitele...

Ce întâlnire, Doamne, ce întâlnire, și ce porunci strasnice: soția nu-'și putea îmbrățișa bărbatul, și fiicele sărutau mâna venerabilului lor părinte numai printre gratiile de fer. Și aceasta o clipă numai, căci deodată se auzi 'gusul evident al păzitorului 'narmat, care până și când se plimbă condamnații, e tot 'la spătele lor...

Dl Dr. I. Rațiu este așezat în parterre, la despărțământul II. Cu dînsul sânt doi Unguri, pe care — după-ce a auzit că au dat petiție la minister să-'i separe de „Valahii trădători de patrie”, nu-'i învrednicește nici măcar cu o privire. Este bine, sănătos, plimbarea 'și-o face între orele 5—6. Nici cu un Românu nu poate vorbi. Li-s'a interzis până și să-'i împrumute câte ceva unul altuia.

„Carino” din Bologna și „Gazeta Piemontese” din Torino. Afară de aceea mai scriu despre cauza noastră: „L'Observatore Cattolico” din Roma un articol intitulat „Maghiarii e Ruseni” și „Il Veneto” din Padova o lungă corespondență despre comedia de înșăcare a lui Hieronymi, despre monumentul lui Iancu etc. Toate aceste și simpatia pentru dreptele reclamații ale Românilor.

Procesul Memorandumului.

(Sentența tribunalului. — Recursul de nulitate. — Sentența Curiei.)

I.

Sentența tribunalului din Cluj.

(Urmare și âine.)

(12) Patriciu Barbu cu aplicarea §. 91 la 2 (două) luni închisoare de stat.

(13) Dr. Teodor Mihali la 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare de stat.

(14) Aurel Sucu cu aplicarea §. 91 la 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare de stat.

(15) Mihail Veliciu la 2 (doi) ani închisoare de stat.

(16) Rubin Patifia la 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare de stat.

(17) Gerasim Domide la 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare de stat.

(18) Dionisie Roman cu aplicarea §. 91 la 8 (opt) luni închisoare de stat.

Toți condamnații (5—18) judecați la spelele procesului până aici stabilite cu 3011 fl. 93 cr. și la cele-ce se vor ivi de aici încolo, obligați fiind a-și plăti în timp de 15 zile dela ridicarea la valoare de drept a sentenței procuraturii regești din Cluj.

Toți condamnații (5—18) sânt obligați pe lângă acestea la suportarea spelelor ce se vor ivi prin executarea pedepsii.

Sânt obligați toți condamnații (5—18) ca să publice odată pe ale lor spele în limba oficială a statului întreaga sentență și motivele ei, în decurs de 15 zile dela ridicarea la valoare de drept a sentenței în următoarele foi: „Kolozsvár”, „Ellenzék”, „Erdélyi Híradó”, „Tribuna”, „Gazeta Transilvaniei”, „Foaia Poporului”, „Dreptatea”, „Hermannstädter Zeitung”, „Nemzet”, „Magyar Hirlap”, „Budapesti Hirlap”, „Pesti Hirlap”, „Pesti Napló” și „Pester Lloyd” și numerii respectivi în care va apăre sentența să-'i trimită la procuratura regească din Cluj, sub pedeapsa eventualelor urmări.

Se dă ordin totodată ca, pe baza §. 61 toate exemplarele confiscate să se nimicească.

Pentru acusații achitați se stabilește ca bani de călătorie și de susținere: 80 fl. pentru Basiliu Rațiu, 76 fl. pentru Ioan Muntean și 80 fl. pentru Ioan Duma, ear' competența lui Nicolae Roman, pentru apărătorul său nu se acordează.

Dl Dr. V. Lucațiu este în etagiu, despărțământul III. Nici măcar celula nu 'și-a arangiat-o „domnește”... La ce? Peste puține zile și așa va fi escortat la Sătmăr, unde are un nou proces (nimeni nu mai știe al cătelea) și unde fără doar' și poate va fi osândit. Ear' osândele se vor cumula: spre gloria eternă a justiției maghiare, iubitul nostru prieten va fi internat într-o temniță ordinară!

Dl Dr. Iuliu Coroianu este tot în etagiu, despărțământul IV. D-na Lucațiu 'mi-a spus, că el toată ziua își face de lucru cu arangierea „camerei”... Începe cum a terminat Hurban: desface și ear' împachetează, — căci pentru a se asigura de „distragere” cel mult îndulgită, nu așează în celulă decât cei mult două obiecte pe zi...

În parterre, la despărțământul I este N. Roman. 'L-am zărit când 'și-a petrecut până la poartă pe fratele său Damaschin. Are o barbă, încât de mai stă jumătate an, ajunge pe Hurban. Așa 'i-se și cuvime: el este decanul temniței. De când mânăncă „cost”-ul robiei, a văzut eliberarea cel puțin a 150 persoane... Cu dînsul mai sânt doi Români... Din 11 arestații de stat, sânt 6 Români... Am ajuns deci să avem majoritatea... în temniță...

...Și luptăm acum, să avem și pe alte terene.

Leandru.

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Martirilor dela Cluj.

Martiri ai libertății, închiși în temniți reci, Fiți mândri, căci dreptatea ș'acolo e cu voi; Mărirea voastră fi-va icoană 'n veci de veci, La fiii vostri cari vor fi viteji eroi.

Câtând spre voi vor pune cruzimilor hotar; Căci mic cu mare fi-vor 'nsuflețiți d'un gând; Învinge-vor dușmanul cumplit, fieros, barbar Și lupta ce 'ncepurăți o vor sftșși 'n curând.

La trimbița dreptății popor după popor Va alerga s'ajute pe cel-ce-i subjugat; Vor plânge-atunci barbarii... De nimeni, plânșul lor, De nimeni n'o să fie în lume ascultat!

Mărirea voastră fi-va icoană 'n veci de veci, La fiii vostri, cari vor fi viteji eroi; Martiri ai libertății închiși în temniți reci, Fiți mândri, căci dreptatea ș'acolo e cu voi!

Bușteni, 21 Iulie 1894.

Smara.

Scrisoare din Seghedin.

4 August.

Intemnițați și exilate. — Pază îndoită. — Sistem de teroare. — Majoritatea în... temnițe.

Cetiam odinioară cu adevărată evlavie dureroasele pagine, în care Dostoiewsky descria deportarea în Siberia a osândiților politici. Pentru-că libertate cereau, sute și mii de bărbați distinși erau trimiși în onele de plumb ori în deșerturile fără margini ale Siberiei nu ca să-'și ispășească păcatele, căci legile nelendurate nici ispășire nu admit, ci să... moară. Ceea-ce mi-se părea fusé sfâșietor în Dostoiewsky nu erau suferințele mari ale osândiților (marele autor a stat și el 20 ani în ocne, de unde a eșit epileptic și cu sănătatea ruinată), ci sfintele dureri ale exilaților, a soțiilor, fiicelor și logodniceilor, care de bunăvoie urmau, așa zicând la moarte, pe scumpii lor intemnițați.

În paginile mândre se se scriu acum în istoria luptelor noastre naționale dacă aflu ceva duos, apoi de sigur aceasta e soarta exilaților noastre... Pe martiri nimeni nu-'i îngăduit să plângă, ori cât ei ar suferi... Martiriul se răsună numai!... Când vezi înse soții, care treizeci de ani au trăit liniștite în cercul familiei lor și pe când se aibă drept la deplină tignă, eată-le: își fac averea ladă și-o pornesc pe ani de zile la Seghedin ori Vaț; când vezi închiegându-se o societate

românească sănătoasă și pe când ea prosperă mai înveselitor, eată gendarmii: ridică din culcuș pe capii de familie (luptători naționali distinși), îi escortează la temnițe, după ei soțiile și copiii nevristnici încă, cinic d'ai fi, și o înduioșare profundă trebuie să te cuprindă...

Eu am călătorit mult dar' drum mai lung n'am făcut ca p'acesta dela Sibiu la Seghedin. Pentru-că însoțiam o familie exilată, trei femei, care ori-și-cât sânt de curgioase, dar' vedeam că duc cu dînsle o durere mare; trei femei pentru care grea este nu ceea-ce le așteaptă numai, ci intristător le e casa pustie, golul ce au lăsat în societate, de unde au plecat... Vedeam înaintea-mi nu trei entusiaste Române numai, dar' o soție și două fiice, chemate a mângâia zilele unui bărbat: adevărat, erou, dar' care cu anii e mai aproape de 70, decât de 60... Și zadarnic 'mi-se desvéluiu pe dinaintea ochilor cele mai variate priveliști ale naturii, eu nu vedeam decât o casă goală, din care am eșit, și o grămadă de lăzi, ce ne însoțesc în acest exil de bunăvoie... Ear' aici, în acest oraș pe care furia cerească 'l-a nimicit deja odată, prima persoană pe care am întâlnit-o, a fost tot o exilată, o soție care de vr'o șapte ani tot cu procurori, gendarmii și temniți are d'a face, al cărei bărbat erou numai de câteva zile e aruncat în temniță pentru ani mulți...

În urmă s'a ordonat, ca toate cererile să se transpună la procuratura regească din Cluj, ca autoritate de acuză, fiindcă acuză se susține și în contra lui Romul de Crainic și Septimiu Albini.

Motive:

După ce cei doisprezece jurați i-au declarat pe Basiliu Rațiu, Nicolae Roman, Ioan Muntean și Ioan Duma de nevinovați, în urma §. 86 din procedura de presă și tribunalul a fost silit să-i absolve de sub acuză ridicată în contra lor și de sub urmările acestei acuze.

Din contra pe Dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Dr. Vasile Lucaciu, Dimitrie Comșa, Dr. Daniil P. Barcianu, Nicolae Cristea, Iuliu Coroianu, Patriciu Barbu, Dr. Teodor Mihali, Aurel Suciu, Mihail Veliciu, Rubin Pațița, Gerasim Domide și Dionisie Roman, fiindcă cei doisprezece jurați i-au declarat de vinovați în delictul atribuit lor și circumscris în partea ordonantă a judecății și astfel a trebuit să-i pedepsească.

La croirea pedepsei, judecătoria a fost cu atențiune la momentele atenuante și anume de moment atenuant a socotit afară de Dr. Vasile Lucaciu la toți acușaii condamnați, viața lor de până acum nepedepsită; afară de aceasta la George Pop de Băsești împregiurarea, că la pertractarea finală a arătat o ținută mai modestă, la Nicolae Cristea purtarea modestă, recunoașterea și activitate mai puțină în săvârșirea faptului incriminat; la Iuliu Coroianu recunoașterea faptului; la Patriciu Barbu și Dionisie Roman împregiurarea, că răspândirea tipăriturii incriminate au efectuit-o numai după ce textul tipăriturii a apărut deja fără oprirea autorităților în mai multe ziare; în fine la Aurel Suciu activitatea mai restrânsă în comiterea faptului incriminat.

Dimpotrivă s'a socotit de moment agravator la fiecare acuzat caracterul periculos al agitației, întrucât a fost atacată puterea obligatorie a celei mai cardinale legi a Ungariei: a legii despre uniunea Ardealului cu Ungaria proprie zisă. Pe lângă aceasta de moment agravator s'a considerat pentru Dr. Ioan Rațiu împregiurarea, că pe el îl apasă o răspundere mai mare în comiterea delictului decât pe ceilalți acușai, deoarece el a fost președintele comitetului; pentru Dr. Vasile Lucaciu poziția sa de preot și împregiurarea urmată de aici, că în poziția aceasta a vătămât cu mult mai tare legea, neglijându-și acea datorință de cetățean de stat, ca dela asemenea fapte să se rețină; mai departe împregiurarea, că după convingerea tribunalului el a fost autorul intelectual al întregii mișcări și în fine împregiurarea, că după decursul pertractării a manifestat o ținută îndărăjită; pentru Dimitrie Comșa împregiurarea, că fiind el secretarul comitetului a dezvoltat o activitate mai însemnată în comiterea faptului incriminat și în decursul pertractării s'a folosit de scusări; pentru Daniil P. Barcianu împregiurarea din urmă; pentru Nicolae Cristea poziția sa de preot; pentru Iuliu Coroianu împregiurarea, că după cum însuși a recunoscut, el a fost autorul textului, care a format obiectul de acuză din tipăritura incriminată precum și referentul comitetului; pentru Rubin Pațița și Dionisie Roman ținuta îndărăjită ce au manifestat sub decursul pertractării și scusările; în fine pentru Gerasim Domide poziția de preot și ținuta îndărăjită în decursul pertractării finale.

Tribunalul, considerând și cumpunând momentele atenuante ca cele agravatoare, a aflat pedeapsa de corăspunzătoare delictului comis de acușaii condamnați.

Ordinul exprimat în sentența și motivarea prezentă, prin care se dispune publicarea în ziare a sentenței, se bazează pe §. 21 al legii și §. 90 al procedurii de presă; ordonarea, în urma căreia exemplarele confiscate sînt de a se nimici, se bazează pe §. 61 al codului penal; dejudecarea speselor în sarcina acușaiilor se bazează pe §. 341 al procedurii penale; aici este de a se nota, că toate speșele ivite până acum fac 3238 fl. 63 cr., din această sumă însă 219 fl. înscrși sub pozițiile: 12, 15, 18 și 19 din registrul speselor fiind bani folosiți spre trebuințele tribunalului sînt de a se acoperi din visteria statului; ear' 7 fl. înscrși sub poziția 23 din registrul deasemenea sînt de a se subtrage, deoarece aceia s'au ivit relativ la persoana lui Septimiu Albini și astfel în sarcina condamnaților au rămas numai 3011 fl. 93 cr.

Propunerea procurorului, ca sentența să se publice în mai multe foi române în traducere românească nu s'a putut primi din partea tribunalului, căci numai textul maghiar poate forma edițiune autentică.

Reînțocirea banilor de călătorie și a altor spese pentru acușaii achitați, este urmarea firească a achitării lor, ear' suma este corăspunzătoare banilor de fapt spesați de ei. Pentru achitatul Nicolae Roman nu s'au în-cuviințat speșele cerute, deoarece pe el apărătorul său l'a părăsit în decursul apărării fără nici un motiv și astfel nefind îndatorat a-i plăti nimic, sub pretextul acesta nici nu poate pretinde nimic.

Comunicarea sentenței cu autoritățile amintite în partea ordonantă a sentenței, s'a dispus luându-se în considerare caracterul de supraveghetor a acestor autorități.

Acușatul Romul de Crainic nu s'a prezentat de loc la pertractarea finală, ear' acușatul Septimiu Albini bolnăvindu-se în decursul pertractării a absentat, ambi însă și-au motivat îndestul — pe baza morbului — absentarea lor și astfel s'a ordonat că după ridicarea la valoare de drept a acestei sentențe, actele sînt de a se transpune la procuratura regească pentru procedura mai depărtată în contra acestor acușai.

Din ședința de 25 Mai 1894 a tribunalului regesc din Cluj, ca juriu de presă, ținută cu ocaziunea pertractării finale a procesului verbal și public de presă în Reduta orășenească, în zilele dela 7 Mai 1894 și cele următoare.

Dr. Szentkereszty Zsigmond, m. p. președintele juriului de presă.

Dr. Balás Elemér m. p., notarul juriului de presă.

Nr. 600/2894

Sentența prezentă tribunalului regesc o înmănuază cu acea observare, că aceea în urma deciziei Curiei regeste, așus în 13 Iulie 1894 sub nr. 6416, s'a ridicat la valoare de drept.

Din ședința de 19 Iulie 1894 a tribunalului reg. din Cluj, ca juriu de presă.

Csiszér Károly, Bartók József, suplinitorul președintelui. notar.

Presă săsească despre călătoria lui Hieronymi.

Ziarul „Bistritzer Zeitung“ dela 4 August n. publică un interesant articol, în care se ocupă cu călătoria ministrului Hieronymi. Dăm în cele următoare pasagiile mai marcante din articolul foii sășești:

Într'un punct călătoria de studii a dlui ministru nu a avut de sigur nici un rezultat. Dacă e adevărat ceea ce au anunțat aproape unanim foile din capitală, că scopul adevărat al acestei călătorii ar fi, ca să se facă o încercare de a pune la cale cu acest privilegiu o înțelegere sau chiar un pact cu Românii din Transilvania, atunci trebuie să zicem că călătoria a fost un fiasco complet. Românii s'au abținut în toată țeara cu intenție și în mod bătător la ochi de a veni în atingere cu ministrul.

Așa credem însă, că avem motive de a ne îndoi de intenția ce i-se atribuie dlui ministru din partea presei. Se poate închipui, că un bărbat de stat de talia ministrului Hieronymi, tocmai atunci, când Românii prin deciziunea supremului lor judecătoresc în procesul Memorandului și prin dizolvarea din ordin ministerial a comitetului lor național sînt mai agitați, poate ține momentul de potrivit pentru a căuta legături și a negocia cu această naționalitate. Se poate închipui, că un ministru, a cărui profesie deja aduce cu sine ca să poată aprecia valoarea factorilor și calcula cu cifrele date, întreaga mișcare română o ține într'adevăr de o mișcare produsă în mod artificial de câțiva agitatori, care nu are teren în poporul român și s'ar pute delătura prin câteva concesiuni în modificarea censului electoral și a administrațiunii?

Atunci trebuie că nu e de loc sau foarte rău informat dl ministru.

Nu-l ținem însă nici atât de naiv, ca în lipsa ori-cărei informațiuni să întreprindă o călătorie politică așa pe dibuite, nici atât de nepriceput, ca să o întreprindă în urma unei informațiuni false și fără a avea vr'un scop, și prin asta să sufere un eșec, care poate să periclitizeze mai mult ca poziția sa. Nu ne rămâne decât presupunerea, că bărbatul de stat Hieronymi a știut prea bine ce face, când s'a abătut prin Transilvania. Dacă i-ar fi succes să facă un pact cu Românii, cu atât mai bine; dar' acum că nu i-a succedat, ear' trebuie să se arete lumii, că guvernul maghiar întinde mîna pentru o înțelegere, că însă domnii Români sînt cei care nu vreau să primească mîna ce li-s'a întins.

În modul acesta s'au ajuns două lucruri. În fața străinătății Români s'au prezentat ca și-când nu ar fi în drept, ear' în lăuntru să se ivească necesitatea, ca guvernul să iee mai strîns în mîni frênele puterii. Ca condițiune indispensabilă a acestei din urmă e însă introducerea administrațiunii de stat. Ministrul a anunțat-o aceasta publice în discursul său adresat la 19 Iulie anul curent către alegătorii săi din Cojocna.

În ce sens va avea să urmeze, aceasta se vede din răspunsurile la alocuțiunile de bineventură în Cluj, Dej, Alba-Iulia, Deva etc. Domnul ministru indică, că statul ungar trebuie să aibă la dispoziție mijloace puternice, pe care are datorința să le aplice acolo unde se va simți trebuința, și pretinde ca prin transformarea administrației în administrație

de stat, guvernul să fie pus în poziția de a face pe fiecare să simtă puterea statului până în cele mai depărtate sate mărginașe și din munți. Ca și-când nu s'ar întempla aceasta și acum când avem funcționari aleși. Guvernul vrea însă mai mult. El vrea ca funcționarii să nu fie altceva decât clapele dela pian, care la cea mai ușoară apăsare saltă sau se pitesc. Și fiindcă acesta nu e idealul tuturor cetățenilor statului ungar, atunci trebuie să vină șovinismul asupra blăstematelor de naționalități, care se pot îmblânzi numai prin funcționari numiți.

Pe calea aceasta nu vor isbuti la nici un cas ca să delătore chestiunea naționalităților în Transilvania.

Chestiunea română în delegațiuni.

Ziarul „Allgemeine Zeitung“ din München scrie în numărul său dela 3 August n., în rubrica Austro-Ungaria, următoarele:

În sesiunea din Septembrie a delegațiunilor obiectul dezbaterilor vor fi afaceri bulgare și române. Se va da asalt asupra contelui Kálnoky, pentru a cere dela el un Quos ego; din parte maghiară se pretinde ca să se împedecă curentul rusofil la Sofia, mai departe să se facă pași hotărîți la București din cauza agitațiunilor profesorilor și studenților români, ce se întind până în Transilvania. De după acest parapet se va arunca și câte o săgeată asupra ministrului, din rînbunare pentru atitudinea sa conservatoare în chestiunea reformei legii despre căsătoria civilă.

În Austro-Ungaria oamenii se aprind totdeauna foarte mult, îndată ce e vorba de ocrotirea unui lucru ce se ține tocmai de folositor pentru vaza monarchiei. Totdeauna aceiași oameni, care molătează pe ministrul cu cererea ca să urmărească o politică externă energică, în același rînsflet cer, că el trebuie să susțină cu ori-ce preț pacea. Contele Kálnoky a arătat, că înțelegerea se lucreze în liniște și sigur la consolidarea poziției europene a Austro-Ungariei, fără a căuta ceartă cu vecinii și îndeosebi fără a vătămă statele sud-ostice, mai puțin puternice, prin cuvinte arrogante. În oficiul de externe se urmărește cu atențiune creșterea influenței Rusiei în Bulgaria și nu vor lăsa ca să fim surprinși prin evenimente.

Mai actuale sînt însă agitațiunile române; firea aprinsă a Maghiarilor e preocupată în continuu de situația din Sud-Ost, la care în parte ei poartă vina. „Pester Lloyd“, organul partidului liberal, s'a plîns de mai multe-ori, că reprezentantul Austro-Ungariei la București nu pășește destul de hotărît. Tocmai avem înainte ear' un articol al acestei foi, care ridică noue plîngeri. În același timp se comunică din Budapesta, că atât din partea partidului guvernamental cât și a opoziției se vor adresa interpelări contelui Kálnoky asupra acestui obiect. În răspunsul său ministrul va ști să salveze dignitatea monarchiei; ar fi însă un lucru d'andoașele a cere dela el ca să ridice chestiunea română la o chestiune internațională. Nu oficiul de externe, ci singur guvernul intern al Ungariei poate delătura greutățile ce s'au ivit în Transilvania. O administrație bună și dreaptă a țării trebuie să repareze erorile sistemului de până acum.

Agrațiarea osândiților noștri.

Din articolul signalizat ieri al lui „Magyar Állam“ dăm astăzi următorul extras mai lung:

Condamnarea agitatorilor români n'a fost un act justițiar, ci politic. Un an întreg guvernul a suferit în nelucrare lățirea Memorandului, a Replicei și a altor produse literare despre chestia naționalității române. Numai după aceea procurorii au căpătat ordin să urmărească pe autori. Ei bine, dacă scrierile acestea au fost periculoase pentru stat, organele statului merită să fie trase la răspundere petru neglijența lor.

Scrierile însă nu conțin înaltă tradare, nu atacă integritatea statului, prin aspirațiunea de a se modifica constituția n'au trecut peste granița, care o vedem determinată d. e. la partidul independenței în pretențiunea modificării dreptului public. Nu este păcat, când Românii pretind o anumită autonomie pentru o parte a țării, care secolii de-arindul a fost un principat deosebit.

Delictul Românilor condamnați nu a fost altul, decât că presa șovinistă maghiară i-a făcut trădători de patrie, pentru-ca prin susțineriunea sistematică a Românilor să-și procure o pace ieftină, sau ca să evite a lua poziție în chestia reformelor bisericesti.

Plîngerile Românilor în multe puncte sînt îndreptățite. Reforma electorală și parlamentară este necesară, căci este

un mai mic pericol, dacă Românii ar veni în parlament și i-ar prezenta acolo dorințele lor constituționale, unde Sași cu 17 deputați reprezentă în partidul guvernamental o națiune în stingere de peste tot 300.000 suflete.

Partea rezonabilă a națiunii maghiare bucuroș va oferi Românilor egala îndreptățire și nu va cere, decât ca Românii să se considere aparținători la națiunea politică ungu-rească.

Actualul guvern nici-cînd nu va rezolva această chestie, pentru-că îi lipsește intențiunea cinstită și sentimentul de dreptate...

La sfîrșit ziarul clerical recomandă guvernului să propună M. Sale agrățiarea Românilor condamnați și zice, că în actul de agrățiare Români s'au sonați la credință către coroana Stului Stefan și să li-se garanteze egala îndreptățire constituțională. După aceea pot apoi începe tratativele pentru încheierea păcii.

Prigoniri în provincie.

Chioar, 21 Iulie 1894.

Pe la mijlocul lunei curente Măria Sa fi-solgăbirul Veres Imre din Ileana, a citat pe preotul din Buzaș și i-a făcut interogator, pentru-că a fost la Cluj pe timpul procesului Memorandului.

Deși în mijlocul atîtor șicane ne-am obișnuit a le privi aceste ca lucruri de toate zilele, totuși îi servește spre onoare unui astfel de preot îngreunat cu familie și nu tocmai bine situat materialmente; zic, îi servește spre onoare ținuta bărbătească față cu șovinistele prigoniri într'un astfel de cerc pretorial, unde știut este, că unii preoți, ca buna-ooră Alexandru Hossu din Ileana, Antoniu Nemeș din Glod, Ioan Maxim din Iugrășteni, Bota din Mesteacăn și Buzura bătrînul din Sécătură, necum să se expună pentru causa noastră națională, ci încă alegă pe sub mîna la Măria Sa fi-solgăbirul și-l roagă să le exopereze ajutoare de stat, ear' în semn de recunoștință i-se dă promisiunea, că vor fi „igaz hazafi“. Rușine să le fie!

Ceea-ce privește pe preotul din Buzaș, ar fi interesant să se știe barem unele momente marcante din interogatorul său, pare-mi-se unic în fostul district al Cetății-de-peatră.

Argus.

CRONICĂ

Noul maistru al marelui ord teutonic Archiducele Eugen, coadjutorul de până acum al marelui ord teutonic a ajuns în urma încetării din viață a arhiducelui Wilhelm mare maistru al acelu ord. Legea ordinului dispune adecă, că coadjutorul are să intre deodată cu încetarea din viață a marelui maistru în funcțiunea și dignitatea aceluia, cu toate drepturile și datorințele. O numire specială din partea M. Sale nu se face. Fiind însă că ordul teutonic stă sub suzeranitatea împăratului, noul maistru trebuie să depună jurămîntul de vasal în mîinile M. Sale. Actul acesta se va face la toamna viitoare, tot atunci va fi și intronisarea.

Retragerea contelui Goluchovsky. „Pester Correspondenz“ anunță: Numirea consilierului de ambasadă din Petersburg, baron Ehrenthal în postul de ministru plenipotențiar la București e privită ca sigură, după-ce contele Goluchovski persistă pe lângă demisiunea sa.

Abonenților noștri din România li-se aduce prin aceasta la cunoștință, că administrațiunea Institutului tipografic a însărcinat pe dl Carol Schuller, București, Str. Labirint Nr. 4, cu încasarea abonamentelor ziarului nostru.

Un păcătos. Primim următoarele: La cursul sputelor de limba maghiară din Deva se află și un individ păcătos, al lui nume este Csórán János, cel mai zelos agent al faimosului arhiepiscop Rétli Lajos. Acest om este învățătorul român dela școala conf. gr.-or. din Branișca, ale cărui fapte pe terenul trădării de neam sînt de natură a scandalisa și a revolta pe fiecare Român. Spre ilustrarea lucrului servescă numai următoarele fapte ce le-a săvîrșit mai de curînd. În una dintre odăile institutului preparandial un învățător tocmai cetia „Tribuna“ când el se îndreaptă către cel cu „Tribuna“ și îl provoacă amenințator ca numai decât să lapede dela dînsul acea foaie agitatorică, că el nu poate permite ca cineva într'o chilie cu el să cetească o foaie oprită. Acesta însă se înțelege n'a reflectat nimic acestui păcătos, ci își urmă cetitul mai departe, când ce se vezi? Simbriașul păcătos se repede la el și pe neobservate îi smulge „Tribuna“ din mîni și apoi fuge cu ea către director. Dar' atunci două brațe puternice, deodată îl cuprind și smulg foaia din mîinile lui sacrilege, îi dă o bună trînteală la pat și îl împedecă astfel în executarea păcătosului său plan. Nenorocitul acesta pentru focul patriotismului său, dovedit prin strădania sa de a zăpăci mai mult mișcările micilor copilași de școală ai săi cu învățarea limbii patrioțice — a fost premiat de milostivnicul său patron Rétli cu 50 fl. bani de a lui. . . . Privit astfel nu-l pot, pe acest urgisit colog, decât să-l condamnam, să-i veste-

jese faptele lui păcătoase, să-i reproș ținuta sa nedeamnă și să-l dau spre judecarea și aprețierea publicului românesc, care va ști unde să-l așeze. X.

Hirotonire. Preasfințitul domn episcop diceean al Caransebeșului Nicolae Popea a hirotonit pe teologul absolut Ioan Chisozan din Ghiroda intru diacon Duminecă în 29. ear' intru presbiter Luni în 30 Iulie a. c., pentru parochia din Chereșul-mare.

Petrecere de vară. Primim următoarea invitare: Tinerimea română din Bran are onoare a vă invita la Petrecerea de vară, ce se va aranga Mercuri, în 27 Iulie st. v. 1894 în sala edificiului comunal. Începutul la 7 ore seara. Prețul de intrare la bunăvoință p. t. public. Venitul e destinat pentru decorarea sălii. Oferte marinimoase se vor chita publice. Comitetul arangiator. Program: 1. „Noi vrem pămînt“, poezie de George Coșbuc, declamată de Sextil Pușcariu. 2. „Musa dela Burdujeni“, farsă într'un act de B. Negruzzi. Persoanele: Coccoana Calopi Bu-suioc, șat. Trohin, vameș și amoresul ei dl I. Enescu; Drăgănescu, nepotul lui dl I. Popa; Teodorini, actor, Baron Flaimuc, Signior Turlupini, Chir Lacherdopolos dl I. Ionici; Stăinică, slugă la Calopi dl L. Pușcariu. După producțiune urmează dans.

Hymen. Dl Clemente Istrate, cancelist în Năsăud s'a cununat cu d-șoara Laura V. Mureșanu din Șirag.

Lumea gendarmilor. „Unirea“ din Blaj spune, că gendarmii fac dese vizite comunei Tîr. Umblă pe cîmp și vii pîndind ocaziunea, ca să năvălească asupra pacnicilor lucrători, care umple cîmpurile de hore și cîntece naționale. Resultatul deselor vizite este, că și copilele, care păzesc găștele încă în întîmpină cu „Deșteaptă-te Române. Ear' părintele Păcurar și învățătorul Făgărășan zămăne nu mai au unde purta citațiunile de pe la judecătoria. Tot astfel se întîmplă și în comuna Ciufud. E lumea lor!

Dl Nicolae Șerban ne cere rectificarea Hymenului din nr. 153 al „Tribunei“ astfel, că: nu dl Nicolae Șerban s'a cununat cu d-șoara Anica Vișioi, ci sora d-sale d-șoara Anca Șerban cu dl Nicolae Vișioi.

Doi focuri. „Dreptatea“ aduce știre despre doi focuri întemplate în comune românești. În Făget în 31 Iulie n. d. am. a erupt un foc înfricoșat, care în timp scurt a prefăcut în cenușe cinci case cu zidurile laterale cu tot. Trebuie să amintim spre caracterizarea stării treburilor publice dela noi, că în comuna Făget au ars în anul trecut 100 de căși și alte ziduri, că în acea comună este și o sumă de oameni inteligenți, institute de cultură, chiar și sediul unui propretor, că pe acolo curge riul Begeu, și că cu toate aceste foci cel din urmă încă a putut lua dimensiuni înspăimîntătoare mai și seamă numai pentru-că era lipsă de apă și de suficiente recușite de stîns. Apoi nu-i mirare dacă în Ungaria se topecă centre provinciale întregi.

— Celalalt foc s'a întemplat în Dragoești Sămbăta după amiază, arzînd o casă, zidurile laterale și toate căte au fost într'n-sele, suferind astfel veduța Eva Ujca o dană mare. Corectarea a dat de urmă că focul l'a pus Sanda Maniu din ură și răsbunare. Muieroa păcătoasă a fost dată pe mîna judecătoriai cercuale reg. din Buzaș.

Floxera. În vilele comunei Șeica-mică ivindu-se floxera, ministrul de agricultură a dat ordin, ca podgoriile acelei comune să fie închise cu cordon de pază.

Tîrgul de vară al Timișoarei. Despre acest tîrg „Dreptatea“ scrie următoarele: Deși timpul a fost favoritor, totuși tîrgul de vară din estan al Timișoarei se poate zice că a fost slab, nu numai din cauză că acum multă lume este ocupată cu economia cîmpului, ci și pentru-că e mare lipsă de bani. Vite cornute și cai s'au adus destule la tîrg, însă cumpărătorii nu prea erau și nu se prea îmbulziau. De aici se și explică prețul scăzut al vitelor. Fiind recolta bogată, poame s'au adus la tîrg în cantități considerabile. Tîrgul de poame s'a și dezvoltat mai bine; cumpărătorii au fost mulți și s'au cumpărat cantități mari de poame, pentru a fi transportate în țeri străine, unde în estan a fost recolta mai slabă de poame.

Pentru o sărutare — moarte. Victimele înscrise în „Tramele amorului“ s'au sporit cu una. De astă-dată sărutarea a pretins jertfă și nu mai puțină decât, o viață. Fete frumoase și flăcăi voinici jucau uitați de sine și de ale lumii griji în cărcina unui sătu-leț de lîngă Arad. Cel mai voinic flăcău, George Dănilă juca cu fata cea mai frumoasă, Ileana Turcean. Se învîrtesc repede... cu foc, când deodată flăcăul îmbețat, de raza ochilor frumoși și „sinul cald, rotund“ strînge cu dor fata la piept și... în focul jocului îi fură... o sărutare. În momentul acela se repede la ei „Omii cel tare“, mirele Ileanei, și cu o lovitură puternică îi isbește la pămînt pe sormanul flăcău. Sânge cald și roșu i-se revărsă pe cap, față și... gură, unde cu un minut mai înainte „busele mîne“ ale Ileanei l'au sărutat. În câteva minute și-a dat apoi și sufletul — pentru o sărutare...

Holera. „Gazeta Bucovinei“ scrie: În comuna Toutri din districtul Coțmani au fost dela 25—30 Iulie 8 casuri de holera, dintre care 3 letale. La 1 August în Toutri a fost

un cas letal în comuna Vașcăuți pe Ceremuș din districtul Viniței au fost 3 casuri dintre care două letale.

China și Japonia. „Reuter Office” primește din Kobe-ben următoarea depeșă: Japoniezii au atacat armata chineză, raportând o nouă învingere asupra lor. Puterile europene și anume Anglia și Rusia vor provoca Japonia să-și retragă armata de pe teritoriul peninsulei Corea, ear' cearta între China și Japonia se va aplană într-o conferință internațională.

Raportul general

al comitetului Societății de lectură „Andrei Șaguna” pe anul școlar 1893-94.

Onorat Societate!

E un adevăr pus mai presus de orice îndoaială, că mântuirea omenirii spre lumină, spre perfecționare, e a se mulțumi atragerii de a se întovărăși om cu om, de a se sprigini împreună în toate trebuințele și încercările vieții. Omul izolat, ținut singur, numai foarte slabă ispravă poate scoate la capăt, dacă poate. „Unde-s doi puterea crește”, unde sunt mai mulți ea crește cu atât mai tare.

Însoțirii pe toate terenurile a oameni cu oameni e a se mulțumi ori-ce progres.

De n'ar fi aceasta adevărat, nu s'ar simți lipsa însoțirilor în lume, și societățile, reuniunile, tovărășiile n'ar fi atât de multe și de multe feluri. Insași această bogată existență de societăți de tot felul, ne dovedește lipsa lor pentru popoare, pentru omenime.

Motivul, care a îndemnat pe întemeietorii societății noastre de lectură la aducerea ei în viecea, a fost și el același și același e și azi rațiunea existenței ei: aducerea în atingere a om cu om, ca om dela om să învețe ceva, om pe om să îndrepteze și toți să profite, toți să mențină.

Aceasta ni-a fost și nouă singura ținută, după care am străduit, singurul dor, care ne-a condus în lucrarea noastră în decursul acestui an.

Cât am putut am cercat să ne apropiem de el. Puterile noastre omenești și tinerești fiind, cât am putut, numai atât am făcut.

Premiind acestea, comitetul își ia permisiunea a face următorul raport general detaliat:

A.) Activitatea societății în anul școlar expirat.

1. Activitatea societății însași.

La 25 Septembrie v. 1893 membrii înscrși ai societății de lectură „Andrei Șaguna”, adunați în sala cea mare a seminarului, sub prezidiul domnului director seminarial Ioan Hannia a ținut ședința de constituire a societății, care a dat următorul rezultat:

Președinte al societății a fost acamat dl Dr. Petru Șpan, profesor seminarial; vice-președinte: Ioan Moța, cleric anul al III-lea; redactor al foii „Musa” Aron Roman, cleric anul al III-lea; notar al credonțelor Nicolau Oneț, cleric anul al III-lea; notar al ședințelor societății: Avram Sărb, cleric anul II.; bibliotecar: Vasile Stan, cleric anul I.; vice-bibliotecar: Avram Dublăș, ped. anul I.; cassar: Romul Gombos, cleric a. I.

Membri în comitet: Mihail Candrea, (totodată notar al ședințelor și raportor al lui) și Laurențiu Ciobea, clerici anul al III-lea; Ilie Pop, Nicolau Palade, Elampiu Negrea și Lazar Bera, clerici anul I, Iuliu Crișan, ped. anul al III-lea și Ioan Fota, ped. anul II-lea.

Constituită în modul acesta societatea și-a început activitatea ei. A nume, a ținut în decursul anului școlar 17 ședințe, parte literare, parte administrative, parte mixte, conduse toate de președintele sau dl Dr. Petru Șpan. Ear' pe lângă ședințele aceste în seara de 29 Noembrie v. societatea ca în toți anii a sărbătorit și de astă-dată o ședință festivă publică, în semn de pie venerațiune față cu memoria neuitatului nostru mare arhieru Andrei.

Ședința a fost și de astă-dată ca în todeauna, cercetată de un numeros public, care a umplut literalmente sala cea mare a seminarului. Au onorat societatea prin prezența lor, însă mai ales dame din Sibiu și giur, domnii formând majoritatea publicului. Asupra rezultatului moral nu sântem noi chemați a ne da părerea, rezultatul material însă constatăm cu plăcere, că a fost mulțumitor: din el abstrăgând speșele împreunate cu aranjarea festivității, a rezultat pe seama societății un venit curat de 46 fl. 26 cr.

În asemănare cu alți ani de mai înainte acest venit material a fost mai mic. Având însă în vedere greutățile ce le-a întâmpinat societatea cu aranjarea ședinței festive în acest an, greutăți neafrînătoare de ea, care o au adus în impasul de a pute expeda invitațiile la ședința abia cu o zi înainte de festivitatea însăși, — aflăm explicarea acestei scăderi în venit.

În cele 17 ședințe ale sale, societatea a adus concluse, pe care le-a și executat cu excepțiunea celui de sub numărul 30 protocolar. Numărul membrilor ordinari ai societății în decursul anului a fost 142, teologi, pedagogi și clerici extraordinari, ear' membrii ajutoari au fost 4.

Activitatea societății privită mai deaproape se ramifică în administrativă și în literară.

a) În partea ei administrativă societatea și-a îndreptat atențiunea mai ales asupra arangerii mai departe a cabinetului său de lectură.

Până în anul școlar 1886/7 acest cabinet avea o înfățișare sărăcăcioasă: două mese albe, simple cu zierele aruncate pe ele, și două bănci lungi pe de laturi. În anul școlar zis la îndemnul conducătorului de atunci a dlui profesor D. Comșa, societatea a hotărât reformarea totală a salei de lectură, îmbrăcând mesele, procurând parcame pentru ziare, și scaune în număr potrivit. S'a făcut atunci începutul și s'a procurat după cât s'a putut. Și de atunci până acum sala a rămas în aceeași stare. În anul de față societatea, la propunerea comitetului, a procurat pe lângă cele două mese alte două, pe lângă cele 20 scaune, alte 15, și pe lângă o lampă de până acum, o a doua lampă, cheltuindu-se pentru acestea suma de 58 fl.

S'a îngrijit mai departe societatea de regularea bibliotecii sale, a arhivei și administrarea în bună rîndueală a întregii averi.

În privința literară societatea a desvoltat următoarea activitate:

A discutat societatea, ca corporațiune literară, în ședințele sale asupra alor 11 lucrări literare elaborate de membrii ordinari ai sei, care primite fiind de bune, anume 7 în prosă și patru în poezie, au fost induse în foaia societății „Muza”.

Foaia „Muza”, cuprinzând elaboratele admise de societate pentru inducere în ea, a apărut în 15 numeri. (Va urma.)

VARIETĂȚI.

(Particularitățile oamenilor mari.)

Cesar leșina de câte-ori auzia tunând și când vedea fulgerul, începea să tremure și să se uite ca un idiot. Tihon de Brahe se temea de iepuri; când îi vedea, îngâlbinia de spaimă și se îmbolnăvia.

Regele Enrie III. al Franței nu putea suferi pisicile; când vedea v'runa, îi venia rău și începea să verse. Poetul Schiller înlemania de spaimă când vedea un paiangin și s'a întemplat odată că un paiangin i-a umblat pe obraz, și poetul neștiind ce e, l-a prins în mână; când l-a văzut a leșinat și a zăcut vre-o două săptămâni. Poetul german Gellert se temea de șoareci și începea să țipe cât îl ținea gura, când vedea un șoarece. Petru-cel mare se temea de cărbuși și nici bătut nu ar fi pus mâna pe vr'unul. Iacob I. din Anglia tremura ca frunza și își perdea vocea când vedea o sabie strălucitoare. Ludovic XI., Tallvrand și regina Elisabeta a Angliei îngâlbiniau și le venia rău de câte-ori auziau rostindu-se vorba „moarte”. Învețatul Erasmus de Rotterdam leșina când miroasa vre-un pește.

Oamenii mari au și superstițiile lor. Așa scriitorul englez Johnson intra în odaie totdeauna cu piciorul drept înainte; dacă din întâmplare pășia cu stângul, se întorcea ca să între a doua-oară în odaie, pășind cu dreptul înainte. Lord Byron nu voia să deie nimereii sare la masă, putea să-l rogi ori cât, el nu întindea nimereii solnița, dar' nici nu o primia dela nimeni; ear' dacă cineva v'ersa sarea, Byron s'aria ca un nebun dela masă și nu voia să mai mănânce. Frideric-cel-Mare avea o ură neexplicabilă contra numelor proprii terminate în us; el, unul dintre regii cei mai buni și mai drepti în judecată, persecuta mișelește pe oamenii a căror nume se termina astfel. Goethe nu putea suferi ochelarii: în mijlocul celei mai mari veselii, el devenia trist și indispus îndată-ce vedea pe cineva cu ochelari.

Mai nou.

Astăzi după amezii s'a prezentat în redacțiunea noastră un servitor dela tribunal și a predat dlui Septimiu Albini două citațiuni, una pentru d-sa și alta pentru soția d-sale, prin care sânt provocați ca să se prezente pe ziua de 13 c. n. la judele de instrucție G. d. r. Săndor. Ce-o mai fi și asta, Dumnezeu știe.

Bibliografe.

La librăria „Institutului Tipografic” din Sibiu se află următoarele cărți:

- „Memorial”, Archiep. și Metropolitan Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30
„Bate la ușă”, de Carmen Sylva „Domenich Pablo”, de Carmen Sylva fl. 1.10
„Povestile Bănătuului”, de Căntana fl. —.28
„Trăvnițe”, 100 piese Slovecești. Volum. I. și II. à 1 fl. 50 cr. fl. 3.—
„Izvoade”, de Demetrescu fl. 4.40
„Homo-Sum”, roman de Ebers fl. —.—
„Literatura popor. română”, de Gaster fl. 2.75
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr. fl. 4.40
„Să auzim, toate”, fl. —.25
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu fl. —.88
„365 Anecdote și glume”, de Gheja fl. —.0
„Poesii”, de Nicolae Iarga fl. 1.10
„Lascar Vioreșcu”, o icoană a Moldovei din 1851, de Kotzebue „Din Moldova”, schițe de Kotzebue fl. 1.10
„Floarea din Firenze”, de Livescu fl. —.55
„Cerșitorul”, dramă în 2 acte de Livescu fl. —.55
„Poesii”, de Macedonski fl. 2.20
„Elemente ungurești în limba română”, de Măndrescu fl. 1.50
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu fl. —.28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr. fl. 4.40
„Introducere la psihofisică”, de Mihailescu fl. 1.90
„Poesii”, de Veronica Micle fl. 1.65
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu fl. 1.—
„Capii de pe natură”, de Negruzzi fl. 1.65
„Poesii”, de Negruzzi fl. 1.10
„Teatru”, de Negruzzi. 3 Vol. fl. 8.25
„Pui de lei”, de Neștescu fl. 1.10
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu fl. 2.50
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu fl. —.75
„Ode”, „Epode”, „Carmen Saeculare”, de Ollanescu fl. 3.30
„Merinde dela școală”, de Popa fl. —.60
„Despre influența împregiurării”, de Panait Zosin fl. —.55
„Trandafiri și viorele”, de Pop-Reteganel fl. —.0
„Starostele”, de Pop Reteganel fl. —.25
„Povestiri”, alese și întocmite de Petra Petrescu fl. —.75

„Rândunica”. Foaie literară-beletristică. Apare la 10, 20 și 30 a fiecărei luni în Sibiu. Proprietar-editor și redactor: Silvestru Moldovan. Anul I. Nr. 12 are următorul cuprins: Tovarăși nedespărțiți sau Sfântul Dumitru, de Carol Serob. — Mângăiere, de V. Munteșcu. — Așa a fost să fie, de Marg. Moldovan. — Și dacă-mi va fi dat să mor, de O. Bocca. — Hoțul de cărțani, trad. de Iuliu Popescu. — Revin' la sinu-mi! de I. V. Simionescu. — Tipuri caracteristice, de Theophrast. — Rămurele: Tinerimea română, de Silv. Moldovan. — Doine, de N. P. R. — Felurite.

„Românische Jahrbücher”. Revistă politică și literară. Apare odată pe lună în Timișoara. Editor: Dr. Cornel Diaconovich. Redactor responsabil. Prof. Dr. V. Branice. Anul X. Fascicolele IV.—VI. pe Aprilie, Maiu și Iunie au următorul cuprins: Ein Appell der romanische Akademie. — Die Auflösung der roman. Nationalpartei. — Der Memorandumprozess. — Geschichte der Agrarverfassung und des Agrarwesens Rumäniens seit der Eroberung Daciens durch die Römer bis zur Gegenwart. Von Ioan Barbovescu. (Urmare.) — Zur Geschichte der drei moldauischen Fürsten Cantemir. Von G. Bogdan. — Noch einmal die „Westöstl. Rundschau”.

Calendarul zilei.

27 Iulie (8 August) 1894. Iulian: M. M. Panteleimon. Gregorian: Chiriac. Soarele: răsare 4.17 apune 7.54 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 7 August n. 11 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura cupului de Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului. Values: 736.3, -1.7, +16.2, +27.9+14.6, 0.

Din țeară 5 August n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria. Locations: Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Arad, Pauciova.

Economic.

Finanțe române. Ministerul de finanțe român publică tabloul de încasările și cheltuielile efectuate în Aprilie, prima lună a exercițiului curent 1894—1895.

După acest tablou eată cari au fost încasările în Aprilie 1894 față cu acelea din Aprilie 1893:

Table with 4 columns: Categoria, Aprilie 1894, Aprilie 1893. Rows include Contribuțiuni directe, Contribuțiuni indirecte, Monopolul statului, Minister. domeniilor, Minister. lucrărilor publice, Minister. de interne, Minister. de finanțe, Minister. de externe, Minister. cult. și instrucți. publice, Diferite venituri.

Prin urmare încasările din 1894 sânt cu fr. 90,808.56 superioare încasărilor din luna Aprilie 1893.

În ce privesc cheltuielile, eată cifra la care se urcă ele în luna Aprilie 1894 comparativ cu Aprilie 1893:

Table with 4 columns: Categoria, Aprilie 1894, Aprilie 1893. Rows include Datoria publică, Minister. de războiu, Minister. de finanțe, Minister. de culte, Minister. de interne, Minister. de lucrări publ., Minister. de justiție, Minister. de domenii, Minister. de externe, Consiliul de ministri.

Din acest tablou reese, că cheltuielile au fos în Aprilie 1894 cu fr. 9,233,035.31 mai mici decât în Aprilie 1893.

Eată acum și situațiunea bănească a exercițiului 1894—95 la 30 Aprilie 1894:

Venite:

Table with 2 columns: Categoria, Valoare. Rows include Contribuțiuni directe, Contribuțiuni indirecte, Monopolurile Statului, Venitele ministerului domeniilor, Venitele ministerului lucrărilor publice, Venitele ministerului de interne, Venitele ministerului de finanțe, Venitele ministerului de resbel, Venitele ministerului de externe, Venitele ministerului de culte, Venitele ministerului de justiție, Venite diferite.

Incasări efectuate în anii trecuți pentru exercițiul 1894—95. Total fr. 17,438,943.67

Cheltuieli:

Table with 2 columns: Categoria, Valoare. Rows include Datoria publică, Ministerul de resbel, Ministerul de finanțe, Ministerul de culte, Ministerul de interne, Ministerul de lucrări publice, Ministerul de justiție, Ministerul de domenii, Ministerul de externe, Consiliul de ministri.

Excedent de încasări la 30 Aprilie 1894. Total fr. 17,938,943.67

Situațiunea dar' se prezintă astfel: 90.808 fr. încasări mai mult decât anul trecut și 7,553.326 fr. exerent de încasări afător în casele tesaurului public.

(„Cursierul Financiar”).

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 3 August n. 1894.

Table with 4 columns: Sămănțe, Preț per 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Bănațesc nou, Grâu dela Tisa, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 5 August n. 1894.

Table with 4 columns: Hartă-monetă română, Cump. 9.88, etc. Rows include Hartă-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta.

Din 5 August n. 1894.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., de aur ung., etc. Rows include Renta de aur ung., Impremutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena.

Din 3 August 1894.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., de aur ung., etc. Rows include Renta de aur ung., Impremutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București.

Din 21 Iunie v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim.

Table with 4 columns: Renta rom. per 1875, română amort, etc. Rows include Renta rom. per 1875, Oblig. de stat C. F. R., Renta rom. (Rur. conv.), etc.

Schimb

Table with 4 columns: Londra 3 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agio.

Redactor responsabil: Alexandru Dordea. Proprietar și editor: T. Liviu Albini.

Anunț.

Se caută doi tineri absolvenți ai unei școli preparandiale, ca institutori pentru clasele primare.

A se adresa la: Institutul de băieți „I. Iavet“ în Craiova (România).

[1782] 3-3

Oficina chimică de curățit petele a lui

A. FODOR

se află în

Mariagasse nr. 1,

colțul stradei păreului (Bachgasse).

Se curăță și se fac ca nouă vestimente de domni, surtoace, pantaloni, veste, pardisic, paltoane de iarnă și uniforme, vestimente de dame se curăță întregi, mai departe se execută cu promptitudine toate stofele de mătăasă, lână și bumbac, perdele cu dantele, stofe de mobile etc. și se execută vestimente de damă după moda cea mai nouă.

Cu distinsă stimă

A. FODOR,

Mariagasse nr. 1.

[1767] 3-10

Un culegător-tipograf

și

Un învățăcel

se primesc imediat în atelierul

„Institutului Tipografic“ în Sibiu.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

în mărime de 38x28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.

în mărime 33x50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Piperuș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărutul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărătnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Oatrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoaca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărătnic. Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teasă. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârcoitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusciul-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1894.

Table with multiple columns and rows showing train schedules and fares for routes like Budapest-Predeal, Budapest-Ruşava-Verceroava, Copsa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraş, etc. Includes columns for train type, departure/arrival times, and prices.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.